

PRAVILA PONAŠANJA

Raiffeisen
BANK

1	UVOD.....	3
1.1.	Raiffeisen osnovne vrednosti	3
1.2.	Cilj grupacije	3
1.3.	Usklađenost poslovanja sa Pravilima ponašanja	3
1.4.	Lokalni propisi i standardi RZB grupacije	3
1.5.	Odgovornost	3
1.6.	Primena	3
1.7.	Pitanja u vezi sa Pravilima ponašanja	4
1.8.	Dužnost prijavljivanja povreda	4
1.9.	Sankcije u slučaju kršenja Pravila ponašanja	4
2	RADNO MESTO I ODNOS SA SARADNICIMA	4
2.1.	Uzajamno poštovanje, poštenje i integritet	4
2.2.	Sukob interesa	4
2.3.	Zaštita podataka	4
3	MITO I KORUPCIJA.....	5
3.1.	Mito	5
3.2.	Plaćanja u svrhu ostvarenja olakšica	5
3.3.	Direktno i indirektno podmićivanje od strane trećih strana	5
3.4.	Pokloni i pozivnice	5
3.5.	Pokloni i koristi za političke stranke i politički eksponirana lica	5
3.6.	Troškovi / rashodi po računima, donacije, dobrotvorne aktivnosti i sponzorisane	5
4	ODNOS SA KLIJENTIMA I POSLOVNIM PARTNERIMA.....	5
4.1.	Usluge klijentima	5
4.2.	Poverljivost	5
4.3.	Poznavanje klijenata	6
4.4.	Pranje novca	6
5	ZLOUPOTREBE TRŽIŠTA.....	6
5.1.	Insajder trgovanje	6
5.2.	Pošteno tržišno nadmetanje	6
6	KNJIGOVODSTVO I FINANSIJE.....	6
6.1.	Računovodstvo i izveštavanje	6
6.2.	Dužnost objavljivanja	6
6.3.	Saradnja sa nadležnim organima	6
7	OSETLJIVA POSLOVNA PODRUČJA	6
7.1.	Ljudska prava	6
7.2.	Okolina / atomska energija	7
7.3.	Oružje	7
7.4.	Ograničenja trgovanja i sankcije	7
7.5.	Nedopušteni poslovni odnosi	7

1.1. Raiffeisen osnovne vrednosti

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB) se nalazi u okviru austrijske Raiffeisen grupe banaka. Osnovni principi kojima se rukovodi ova grupa su izvedeni iz ideja F. W. Raiffeisena, koji je smatrao da bi sve ekonomske aktivnosti trebalo da budu orijentisane ka društvenoj solidarnosti i samopomoći, kao i zasnovane na postojanosti.

Raiffeisen Zentralbank Österreich AG i preduzeća koja su sa njim povezana su glavni ekonomski činioci u Austriji, kao i u mnogim drugim zemljama u kojima imaju poslovne aktivnosti. Mi smo posvećeni održivom korporativnom menadžmentu i društvenoj odgovornosti.

Našu ulogu u poslovnom svetu karakteriše odgovornost prema klijentima, zaposlenima i akcionarima, kao i odgovornost prema društvu u celini.

Pravila ponašanja RZB grupacije definišu osnovne vrednosti naše banke i njenih povezanih društava (u daljem tekstu: RBRS i povezana društva) i čini osnovu korporativne kulture, koja je u skladu sa zakonom i etičkim načelima. Tako se obezbeđuje da naše ponašanje u domenu poslovnih i etičkih pitanja bude u skladu sa najvišim standardima, koji se zasnivaju na sledećim vrednostima:

- fokus na klijentima
- profesionalnost
- kvalitet
- uzajamno poštovanje
- inicijativa
- timski rad
- integritet

Sve ovo podrazumeva dobro korporativno upravljanje.

Poštovanje navedenih vrednosti pomaže očuvanju i poboljšanju reputacije RZB grupacije.

1.2. Cilj grupacije

Odredbe RZB Pravila ponašanja primjenjuju se na sve zaposlene u kompaniji Raiffeisen Zentralbank Österreich AG (RZB) i svi zaposleni ih moraju poštovati. Pravila ponašanja se odnose na sve zaposlene u stranim filijalima, u direktno ili indirektno podređenim društvima u kojima RZB ima većinski interes. Sva lica koja istupaju u ime i/ili za račun RZB

grupacije moraju da postupaju u skladu s odredbama RZB Pravila ponašanja.

1.3. Usklađenost poslovanja sa Pravilima ponašanja

Pravila ponašanja predstavljaju obavezujući skup pravila kojima se reguliše svakodnevno poslovanje. Ostvarenje profita nije opravdanje za eventualno kršenje bilo kojeg zakona i odredaba definisanih Pravilima. Zaposleni treba da se uzdrže od bilo kakvih poslovnih transakcija koje su izazvane takvim aktivnostima. Činjenica da se takva praksa i ponašanja koriste od strane konkurenta i ostalih učesnika na tržištu, ne može da posluži kao opravdanje.

1.4. Lokalni propisi i standardi RZB grupacije

Mi poštujemo zakone, propise i pravila zemalja u kojima poslujemo. Težimo da dostignemo najviše standarde u obavljanju poslovnih aktivnosti. Ukoliko zakoni zemlje u kojoj poslujemo i Pravila ponašanja RZB grupacije propisuju različita pravila, primeniće se ona pravila koja su strožija i sveobuhvatnija.

1.5. Odgovornost

Izvršni odbor Raiffeisen banke a.d. ima odgovornost za primenu Pravila ponašanja. Operativna odgovornost za uvođenje i primenu Pravila ponašanja u svim jedinicama RBRS, u skladu sa ciljem grupe (tačka 1.2) je na rukovodiocu Odeljenja za kontrolu usklađenosti poslovanja. Rukovodstvo RBRS je odgovorno za primenu Pravila ponašanja u svojoj oblasti delovanja. Rukovodstvo, uključujući članove Izvršnog odbora, svojim ponašanjem treba da bude uzor ostalim zaposlenima.

1.6. Primena

Pravila ponašanja su dopunjena Priručnikom za kontrolu usklađenosti poslovanja. Ovaj Priručnik konkretizuje osnovne principe sadržane u Pravilima ponašanja i pruža detaljnije instrukcije za primenu modela ponašanja u svakodnevnom poslovanju. Prilikom primene Pravila ponašanja, mora se konsultovati i poštovati Priručnik. Ako po tom pitanju postoje nedoumice, potrebno je konsultovati Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja.

Prilikom primene Pravila ponašanja neophodno je razmotriti i sprečiti pojavu rizika narušavanja reputacije. Zaposleni, prilikom donošenja svake odluke, moraju da imaju na umu da pojedina transakcija nosi potencijalni rizik da se naruši reputacija.

1.7. Pitanja u vezi sa Pravilima ponašanja

Ne postoje Pravila ponašanja koja mogu da odrede prikladno ponašanje u svakoj situaciji, niti je potrebno napraviti takav model. Na svakom pojedincu u RBRS je da pažljivo razmatra i pravilno rasuđuje u svakom konkretnom slučaju.

Ako nije moguće sa sigurnošću utvrditi da li je preduzimanje određenih akcija primereno i adekvatno u datom trenutku, potrebno je razmotriti sledeća pitanja:

- Da li je konkretan postupak dozvoljen i u skladu sa politikom RBRS?
- Da li pojedinac „oseća“ da je njegov postupak ispravan?
- Mogu li konkretnu akciju opravdati drugi pojedinci u RBRS ili drugi organi koji su kompetentni da se bave pitanjima u vezi sa RBRS?
- Da li se konkretna akcija može odbraniti ako dođe do ispitivanja u vezi sa njom?

U slučaju nedoumica u vezi sa pitanjima koja se odnose na primenu Pravila ponašanja, i ako postoji nesigurnost u vezi sa direktnim ili indirektnim efektima konkretne akcije na ciljeve koje RBRS želi da postigne u skladu sa svojom etičkom politikom, savet treba potražiti od neposrednog rukovodioca ili od Odeljenja za kontrolu usklađenosti poslovanja.

1.8. Dužnost prijavljivanja povreda

Ako zaposleni dođu u posed informacije o materijalnoj povredi Pravila ponašanja, moraju ih bez odlaganja prijaviti neposrednom rukovodiocu i rukovodiocu Odeljenja za kontrolu usklađenosti poslovanja.

Zaposleni takođe može izabrati da povredu Pravila ponašanja prijavi anonimno. Da bi se osiguralo da niko u svojoj karijeri ne trpi posledice prijavljivanja, sve prijave se tretiraju kao poverljive.

Zaposleni može izabrati bilo koji raspoloživi način prijavljivanja, uključujući i anonimno pismeno izveštavanje.

1.9. Sankcije u slučaju kršenja Pravila ponašanja

Odredbe Pravila ponašanja su sastavni deo opštih uslova zapošljavanja. Bilo koja povreda Pravila ponašanja nosi određene posledice u skladu sa Zakonom o radu, može da dovede do pokretanja disciplinskih mera i prestanka radnog odnosa bez upozorenja.

2 RADNO MESTO I ODNOS SA SARADNICIMA

2.1. Uzajamno poštovanje, poštenje i integritet

Neophodno je poštovanje mišljenja saradnika, njihovog dostojanstva, privatnosti i ličnih prava. Ne može se tolerisati bilo kakva vrsta diskriminacije i uznemiravanja na osnovu nacionalnosti, kulture, vere, jezika, boje kože, pola, seksualne orijentacije, godina ili fizičkih nedostataka. Zapošljavanje, unapređivanje i ocenjivanje zaposlenih se bazira isključivo na osnovu određenih kriterijuma, kao što je profesionalno iskustvo i postizanje dogovorenih ciljeva.

2.2. Sukob interesa

Svi zaposleni moraju da obezbede da njihovi privatni interesi ne budu u suprotnosti s njihovim obavezama ili u suprotnosti sa interesima klijenata i interesima RBRS. Potencijalni sukob interesa mora da bude izbegnut posebno u vezi sa primanjem poklona, pozivnica, dodeljivanjem ugovora, kao i u vezi sa transakcijama i finansijskim instrumentima za koje postoji sumnja da se radi o korupciji, prevari ili zloupotrebama na tržištu. Potencijalni sukob interesa mora da bude prijavljen Odeljenju za kontrolu usklađenosti poslovanja, koje utvrđuje da li sukob interesa postoji i koje mere je potrebno preduzeti.

2.3. Zaštita podataka

Zaposleni moraju postupati sa punom pažnjom i odgovornošću prilikom primanja, obrade i čuvanja informacija koje se odnose na finansijske, tehničke, operativne, korisničke i druge podatke. U tom smislu, pridržavamo se propisanih standarda bezbednosti i

procedura, a u cilju sprečavanja neovlašćenih osoba da dođu u posed, koriste ili unište takve informacije.

3 MITO I KORUPCIJA

3.1. Mito

Ne toleriše se bilo koji oblik mita i korupcije. Ne može se prihvatiti ili odobriti korist bilo koje vrste, bez obzira da li ponudilac koji nudi ili traži takve usluge radi u privatnom ili javnom sektoru.

3.2. Plaćanja u svrhu ostvarenja olakšica

Zaposleni i druga lica koja rade u ili za RBRS ne mogu vršiti plaćanja koja za svrhu imaju ostvarenje određenih olakšica. Ovakva plaćanja podrazumevaju manje količine novca koje se daju službenicima u državnim institucijama, da bi se zadobile ili ubrzale usluge tih lica na koje pojedinac ima zakonska prava (npr. pasoška kontrola, carina). Izuzeci su dozvoljeni ako su interesi od većeg značaja, u slučajevima kada je ugrožen nečiji život ili zdravlje, i ako je jedini način da se spreči takva opasnost, vršenje odgovarajuće uplate.

3.3. Direktno i indirektno podmićivanje od strane trećih strana

Pažljivo i temeljno se radi na odabiru poslovnih partnera, savetnika, posrednika i svih trećih lica koja rade u ime i za račun RBRS. Na taj način se isključuje mogućnost davanja ili primanja mita u poslovnom odnosu sa RBRS.

3.4. Pokloni i pozivnice

Razmena skromnih poklona i pozivnica je društveno prihvatljiva komponenta uspešnih poslovnih odnosa. Sa druge strane, davanje i primanje poklona i pozivnica može imati nepovoljan uticaj na poslovanje odnos. Zbog toga je prihvatanje i davanje novca kao poklona principijalno zabranjeno, dok svi drugi pokloni i pozivnice podležu strogoj kontroli.

3.5. Pokloni i koristi za političke stranke i politički eksponirana lica

Izvršni odbor RBRS može da odobri donacije i/ili davanje poklona i drugih koristi političkim strankama i politički eksponiranim licima ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1. pokloni i koristi nisu u suprotnosti sa propisima;
2. ako su u obimu koji je uobičajen za određenu zemlju;
3. ako nemaju negativan uticaj;

Takve naknade moraju biti transparentno predstavljene svima, uključujući i kontrolu usklađenosti poslovanja u okviru grupacije.

3.6. Troškovi / rashodi po računima, donacije, dobrotvorne aktivnosti i sponzorisanje

Koristi koje se javljaju u vidu troškova, donacija, dobrotvornih aktivnosti i sponzorstava, ne mogu se dodeljivati ako nisu su u skladu sa uputstvima koja se odnose na prihvatanje i davanje poklona, mito, novčane isplate, naknade političkim strankama, politički eksponiranim ličnostima, kao i u skladu sa drugim odredbama Pravila ponašanja. One mogu biti odobrene isključivo za potrebe koje su definisane smernicama grupacije.

4 ODNOS SA KLIJENTIMA I

POSLOVNIM PARTNERIMA

4.1. Usluge klijentima

RBRS ima izraženu kulturu usluživanja klijenata i dosledno nastoji da prevaziđe očekivanja klijenata. To podrazumeva da će proizvod i usluga biti pruženi samo ako postoje relevantne dozvole i stručno znanje za pružanje usluge i proizvoda na najbolji mogući način i u interesu klijenata. Osim toga, preporuke i saveti moraju da budu u potpunosti tačni, kako bi klijenti imali sve informacije o rizicima. Informacije koje obmanjuju i dovode u zabludu su neprihvatljive.

4.2. Poverljivost

RBRS je u obavezi da obezbedi poverljivost podataka klijenata. Princip je da se ne prenose podaci o klijentima trećim licima. Izuzeci su dozvoljeni samo u slučaju kada je klijent unapred

dao svoju pismenu saglasnost ili u slučaju kada su postojeće činjenice izuzete iz zabrane o prenošenju informacija, posebno prema nadležnim telima i sudskim organima.

4.3. Poznavanje klijenata

Poznavanje klijenta, njegove reputacije i pozicije i prirode njegovog poslovanja omogućavaju da se klijentu pruže kvalitetne usluge, na primer za potrebe donošenja pravilnih odluka i postizanja najviših investicionih ciljeva. Takođe se treba obezbediti da ne dođe do upuštanja u nedozvoljene poslovne radnje, kao što su finansiranje terorizma, pranje novca ili prevare.

Mi stalno obavljamo preglede i provere naših klijenata, kako bismo znali poreklo njihovih sredstava i identifikovali sumnjive aktivnosti.

4.4. Pranje novca

Finansijske i kreditne institucije mogu se koristiti za „pranje“ novca dobijenog od kriminalnih aktivnosti kako bi se prikrilo njihovo nezakonito poreklo, te da bi se ta sredstva ponovno ubacila u legalne novčane tokove. Takve aktivnosti podrivaju integritet banke, štete njenoj reputaciji i mogu da izlože banku ozbiljnim sankcijama. RBRS podržava internacionalne napore protiv pranja novca i primenjuje izuzetno stroge mere predostrožnosti i odbrane.

---

5 ZLOUPOTREBE TRŽIŠTA

5.1. Insajder trgovanje

Insajdersko trgovanje uključuje neprimereno korišćenje neobjavljenih informacija, zarad lične dobiti ili dobiti treće strane u poslovanju sa hartijama od vrednosti. Insajdersko trgovanje podleže kazni u skladu sa krivičnim zakonom.

5.2. Pošteno tržišno nadmetanje

Zloupotreba položaja od strane profesionalnih učesnika na tržištu utiče na poverenje u funkcionisanje tržišta kapitala i ima ozbiljne posledice na RBRS i zaposlene koji u takvim aktivnostima učestvuju. Zahtev za održavanjem integriteta se takođe mora primenjivati u borbi za ostvarivanje udela na tržištu. Nije dozvoljeno ulaziti u nedozvoljene verbalne dogovore i potrebno je

pridržavati se pravila o poštenom tržišnom nadmetanju, kao i pravila koja određuju tržišno ponašanje koje je uobičajeno na međunarodnom nivou (MiFID).

---

6 KNJIGOVODSTVO I FINANSIJE

6.1. Računovodstvo i izveštavanje

U postupcima donošenja odluka RBRS se oslanja na ispravnost i tačnost računovodstvene evidencije. U tom smislu je veoma važno osigurati da se lični podaci, kao i računovodstveni i finansijski podaci, tretiraju kao poverljivi. Sve poslovne transakcije moraju biti prijavljene i evidentirane u finansijskim knjigama u skladu sa važećim propisima i procedurama i opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima. Računovodstvena evidencija sadrži potrebne informacije o izvršenim transakcijama.

6.2. Dužnost objavljivanja

RBRS je u obavezi da pravovremeno objavi i dostavi kompletne, tačne, precizne i razumljive podatke nadzornom organu i javnosti, u skladu sa našim dužnostima o objavljivanju podataka. Objavljivanje finansijskih izveštaja odgovara standardima koji su prisutni u ovoj oblasti.

6.3. Saradnja sa nadležnim organima

Staramo se da naša veza sa nadležnim organima koji su relevantni za RBRS bude transparentna i zasnovana na saradnji. Cilj je da veza između RBRS i nadležnih organa bude zasnovana na međusobnom poverenju.

---

7 OSETLJIVA POSLOVNA PODRUČJA

7.1. Ljudska prava

RBRS ni direktno ni indirektno ne finansira transakcije, projekte i strane koje uključuju ili koje su uključene u prisilan rad ili prisiljavanje dece na rad, kao ni akcije kojima se:

- krše Evropska konvencija o ljudskim pravima;
- povređuju obaveze koje su u skladu sa zakonom o radu;
- krše važeći propisi međunarodnih organizacija, uključujući bez

ograničenja relevantne konvencije UN-a, ili

- krše prava lokalnog stanovništva i nacionalnih manjina.

7.2. Okolina / atomska energija

Finansiranje ili bilo koje učestvovanje u transakcijama i/ili projektima kojima se životna sredina dovodi u opasnost sa trajnim posledicama (npr. zagađivanje okoline, šuma i vode), nije u skladu sa poslovnom politikom RBRS.

U načelu, RBRS neće finansirati izgradnju atomskih centrala. Za postojeće atomske projekte i postrojenja, izuzetak od ovog pravila je moguć samo ako je namena tih projekata i/ili struktura finansiranja, takva da omogućava da se unaprede tehnička dostignuća i unapredi opšta sigurnost građana.

Što se tiče postrojenja za proizvodnju ili obogaćivanje nuklearnog goriva, njegovog obnavljanja, skladištenja, obogaćivanja, kao i odlaganja radioaktivnog otpada, potrebna je velika obazrivost zbog potencijalne opasnosti pri rukovanju sa ovim supstancama.

Prilikom donošenja svake odluke, zaposleni mora da ima na umu moguće posledice po ugled RBRS koje bi bile izazvane akcijama i projektima koji nepovoljno utiču na životnu sredinu.

U tom smislu, posebno je obezbediti da finansirana strana koristi sredstva u skladu sa:

- domaćim propisima o zaštiti životne sredine;
- propisima Evropske Unije o zaštiti životne sredine;
- međunarodnim konvencijama o zaštiti životne sredine.

Ukoliko postoje nejasnoće u vezi sa direktnim ili indirektnim efektima pojedinih akcija na ciljeve RBRS u vezi sa politikom o životnoj sredini, potrebno je obratiti se Odeljenju za kontrolu usklađenosti poslovanja.

7.3. Oružje

Transakcije koje se odnose na finansiranje naoružanja i vojne opreme su posebno osetljive i u vezi sa njima je potrebno slediti restriktivne i sveobuhvatne odredbe i standarde RZB grupacije.

7.4. Ograničenja trgovanja i sankcije

RBRS se pridržava međunarodnih odredbi koje se odnose na embargo i trgovinska ograničenja.

7.5. Nedopušteni poslovni odnosi

RBRS ne podržava poslovne odnose sa fantomskim bankama.